

Про фінансове забезпечення діяльності закладів вищої освіти, дотримання трудових прав працівників та оплати їхніх відпусток, вступну кампанію у 2022 році в умовах воєнного стану:

1. Про зменшення бюджетних призначень:

У додатку 3 до Державного бюджету України на 2022 рік за бюджетною програмою 2201160 «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики» річний обсяг призначень загального фонду на видатки споживання затверджено на рівні 21,1 млрд грн.

За бюджетною програмою 2201420 «Підготовка кадрів закладами фахової передвищої освіти» річний обсяг призначень загального фонду на видатки споживання затверджено на рівні 5 037 138,2 тис грн.

Згідно з пунктом 22 розділу VI Прикінцеві та перехідні положення Бюджетного кодексу України:

Кабінет Міністрів України може приймати рішення за погодженням з Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України щодо скорочення видатків і кредитування державного бюджету та їх спрямування до резервного фонду державного бюджету з метою використання на потреби Збройних Сил України, інших військових формувань, правоохоронних та інших державних органів, залучених до виконання завдань щодо відсічі збройної агресії, забезпечення недоторканності державного кордону та захисту держави або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації.

Постановою КМУ від 10 березня 2022 р. № 245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» за програмою 3511030 «Резервний фонд» спрямовано 50 863 945,8 тис. грн за рахунок зменшення бюджетних призначень за певними бюджетними програмами.

З текстом постанови можна ознайомитися за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245-2022-%D0%BF#Text>

Доведено листом ЦК Профспілки від 11.04.2022 № 02-8/110.

МОН було зменшено **видатки розвитку** за загальним фондом бюджету за 21 бюджетною програмою на загальну суму 3,7 млрд грн (доведено листом ЦК Профспілки від 11.04.2022 № 02-8/110), зокрема за програмами:

2201280 «Підготовка кадрів Київським національним університетом імені Тараса Шевченка» на суму 108 659 тис грн;

2201360 «Реалізація проекту «Президентський університет» на суму – 500 млн грн;

2201140 «Фонд розвитку закладів фахової передвищої та вищої освіти» на суму - 250 млн грн.

Постановою КМУ від 01.04.2022 № 401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» у «Резервний фонд» Кабінету Міністрів спрямовано 73 324 506,8 тис. гривень.

З текстом постанови можна ознайомитися за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-spryamuvannya-koshtiv-do-rezervnogo-fondu-derzhavnogo-byudzhetu-401>

Доведено листом ЦК Профспілки від 11.04.2022 № 02-8/107.

МОН, як головному розпоряднику коштів, зменшено на 10% видатки загального фонду бюджету за 27 бюджетними програмами на загальну суму 3 916 428,5 тис грн з затвердженої 31 програми, зокрема:

за програмою 2201160 «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики» на загальну суму - 2 107 202,0 тис грн - **видатки споживання;**

за програмою 2201280 «Підготовка кадрів Київським національним університетом імені Тараса Шевченка» на загальну суму -162 059,4 тис грн - видатки споживання;

за програмою 2201420 «Підготовка кадрів закладами фахової передвищої освіти» на загальну суму - 503 713,8 тис грн - видатки споживання;

за програмою 2201040 «Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ» на загальну суму - 86 217,3 тис грн, з них: -2 454,4 тис грн - видатки споживання (1 136,1 тис грн - оплата праці та 58,2 тис грн - оплата комунальних послуг та енергоносіїв) та видатки розвитку - 83 762,9 тис грн.

Постановою КМУ від 13 березня 2022 р. № 267 «Деякі питання затвердження фінансових документів та казначейського обслуговування в умовах воєнного стану» установлено, що Державна казначейська служба за погодженням з Міністром фінансів здійснює перерозподіл, наближення платежів за видатками головних розпорядників коштів державного бюджету в межах затверджених для них Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» бюджетних призначень.

З текстом постанови можна ознайомитися за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2022-%D0%BF#Text>

Листом МОН від 23.03.2022 № 1/3624-22 надано повноваження керівникам закладів та установ освіти, що фінансуються з державного бюджету та підпорядковані Міністерству освіти і науки України, на період запровадження в Україні воєнного стану самостійно затверджувати кошториси, плани асигнувань загального фонду бюджету, плани надання кредитів із загального фонду бюджету, плани спеціального фонду та довідки про зміни до них. (Додається)

- стаття 32 Закону України «Про вищу освіту передбачає, що заклади вищої освіти мають право формувати та затверджувати власний штатний розпис відповідно до законодавства.

Пунктом 3.1.4 Галузевої угоди на 2021-2-25 роки МОН взяло зобов'язання вживати заходів для спрощення процедури погодження, розгляду та затвердження кошторисів доходів і видатків підвідомчих закладів освіти і змін до них.

Пунктом 5.3.18 Угоди Міністерство освіти і науки України рекомендує органам управління освітою, керівникам закладів та установ освіти і науки затверджувати кошториси, плани використання бюджетних коштів, штатний розпис, графіки відпусток, навчальне навантаження педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів та установ освіти разом з профкомом закладу.

Пунктом 5.3.19 передбачено погодження з профкомами:

- запровадження змін, перегляд умов праці;
- час початку і закінчення роботи, режим роботи змін, поділ робочого часу на частини, застосування підсумованого обліку робочого часу, графіки роботи, згідно з якими передбачати можливість створення умов для приймання працівниками їжі протягом робочого часу на тих роботах, де їх особливості не дозволяють встановити перерву;
- внесення змін та доповнень до статутів закладів освіти з питань праці та соціально-економічних інтересів працівників та здобувачів освіти.

2. Про казначейське обслуговування закладів освіти, розташованих в місцях бойових дій або які перебувають під тимчасовою окупацією

Заклади фахової передвищої освіти та коледжі, студенти яких здобувають також повну загальну середню освіту:

- за бюджетною програмою «Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам» зменшено на суму 10,8 млрд грн, або 10% від її річних призначень в Державному бюджеті України на 2022 рік у сумі 108,0 млрд грн. Зменшений обсяг освітньої субвенції у цілому на 2022 рік становить 97,2 млрд грн.

Згідно з розрахунками розподілу обсягів освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на 2022 рік її передбачено на забезпечення фінансування у закладах фахової передвищої освіти 2 621 класу в обсягах 756 024,3 тис грн.

Помісячний обсяг освітньої субвенції у всіх місцевих бюджетах впродовж січня-травня залишився незмінним. Його зменшено починаючи з червня по грудень 2022 року кожному місцевому бюджету;

- зменшений помісячний розподіл обсягів освітньої субвенції доведено до територіальних організацій листом ЦК Профспілки від 20.05.2022 № 02-8/164.

Залишки обсягів освітньої субвенції станом на 1 січня 2022 року становили 5,7 млрд грн, на 1 лютого – 7,0 млрд грн, на 1 березня – 7,0 млрд грн, на 1 квітня – 7,5 млрд грн, на 1 травня – 8,1 млрд грн;

- постановою КМУ від 26 березня 2022 р. № 365 внесено зміни до Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам,

затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 6 і Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88, згідно з якими:

- залишки субвенцій дозволяється спрямовувати на заходи територіальної оборони, задоволення продовольчих потреб цивільного населення, евакуацію/вивезення/переміщення цивільного населення із місцевості, де ведуться бойові дії, та небезпечних територій у безпечні місця, зокрема на оплату транспортних послуг, пально-мастильних матеріалів, облаштування місць розміщення громадян, які у зв'язку з бойовими діями залишили місце проживання/перебування, оплату інших заходів, спрямованих на підтримку цивільного населення в умовах воєнного стану;

- лист МОН від 18.05.2022 № 1/5289-22 щодо казначейського обслуговування закладів та установ освіти, які розташовані в місцях бойових дій або перебувають під тимчасовою окупацією, для забезпечення ними оплати праці та здійснення інших виплат працівникам, доведено Профспілкою 20.05.2022 № 02-8/163;

З текстом листа можна ознайомитися за посиланням

<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-algoritm-dij-dlya-vidnovlennya-kaznachejskogo-obslugovuvannya-na-tot>

Алгоритм дій для відновлення обслуговування через органи Казначейства у разі перебування на тимчасово окупованій території та відсутності посадових осіб із правом першого/другого підпису фінансових документів:

1. Призначити нових посадових осіб із правом першого/другого підпису фінансових документів (керівник, бухгалтер).

2. Створити копії наявних баз даних або узагальнити паперові носії, які містять необхідну в подальшому первинну бухгалтерську інформацію, для можливості відновлення фінансової роботи.

3. Звернутися до органу Казначейства на підконтрольній українській владі території щодо здійснення розрахунково-касового обслуговування та надати необхідні документи за вимогою органу Казначейства відповідно до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 р. № 590.

4. Згенерувати ключі електронного цифрового підпису для нових посадових осіб в органах Казначейства на підконтрольній українській владі території.

5. Налаштувати під'єднання до системи дистанційного обслуговування «Клієнт Казначейства – Казначейство».

Протягом часу, необхідного для оформлення ключів ЕЦП, документи для оплати можна надати до органів Казначейства на паперових носіях.

Алгоритм дій для відновлення обслуговування через органи Казначейства в разі перебування на тимчасово окупованій території та відсутності ключів електронного цифрового підпису (під'єднання до системи дистанційного обслуговування):

1. Створити копії наявних баз даних або узагальнити паперові носії, які містять необхідну в подальшому первинну бухгалтерську інформацію, для можливості відновлення фінансової роботи.

2. Звернутися до органу Казначейства на підконтрольній українській владі території щодо здійснення розрахунково-касового обслуговування та надати необхідні документи за вимогою органу Казначейства відповідно до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 р. № 590.

3. Згенерувати ключі електронного цифрового підпису для нових посадових осіб в органах Казначейства на підконтрольній українській владі території.

4. Налаштувати під'єднання до системи дистанційного обслуговування «Клієнт Казначейства – Казначейство».

3. Про умови оплати праці та зменшення надбавок і інших виплат

Частиною **першою** статті 57-1 Закону України «Про освіту», що доповнена Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» від 15.03.2022 № 2126-IX гарантується:

організація освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є **найбільш безпечною для його учасників;**

збереження місця роботи, **середнього заробітку та інших виплат, передбачених законом.**

Згідно з частиною **другою** статті 57-1 забезпечення державних гарантій, визначених частиною першою цієї статті, в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) у межах своєї компетенції здійснюють: органи виконавчої влади, органи військового командування, військові, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування, їх представники, посадові особи (керівники, голови, начальники), органи управління (структурні підрозділи) у сфері освіти; заклади освіти, установи освіти, наукові установи, їх засновники.

Частиною **третьою** статті 57-1 встановлено, що органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, їх представники, посадові особи (керівники, голови, начальники), органи управління (структурні підрозділи) у сфері освіти приймають у межах своєї компетенції рішення, обов'язкові до виконання на відповідній території, для реалізації державних гарантій, визначених частиною першою цієї статті, в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

З текстом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» від 15.03.2022 № 2126-IX, яким доповнено Закон України

«Про освіту» статтею 57-1, можна ознайомитись за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2126-20#Text>

Підпунктом 3 пункту 1 наказу МОН від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» органи управління у сфері освіти місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування зобов'язано забезпечити та організувати оплату праці працівників закладів освіти та установ освіти незалежно від їх поточного місця проживання (перебування) в Україні чи за її межами, у тому числі шляхом прийняття рішення про оголошення простою у закладах освіти, що не можуть здійснювати освітню діяльність внаслідок збройної агресії російської федерації.

З текстом наказу можна ознайомитись за посиланням:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-deyaki-pitannya-organizaciyi-zdobuttya-zagalnoyi-serednoyi-osviti-ta-osvitnogo-procesu-v-umovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini>

Відповідно до статті 10 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX роботодавець повинен вживати всіх можливих заходів для забезпечення реалізації права працівників на своєчасне отримання заробітної плати.

З текстом закону № 2136-IX можна ознайомитись за посиланням:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>

Питання оплати праці педагогічних працівників, до яких належать також керівники закладів загальної середньої освіти, в умовах воєнного стану висвітлені також у листі Міністерства освіти і науки від 25.04.2022 № 1/4444-22. Зокрема зазначається, що під час воєнного стану працівники можуть виконувати завдання у штатному режимі або за межами робочого приміщення, адміністративної будівлі (дистанційно). Порядок і підстави дистанційної роботи передбачено законодавством про працю. Відповідно до статті 60-2 Кодексу законів про працю України за дистанційною формою організації праці робота виконується працівником поза робочими приміщеннями чи територією власника або уповноваженого ним органу, в будь-якому місці за вибором працівника та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

У цих випадках оплата праці здійснюється в повному обсязі відповідно до законодавства.

Керівники закладів освіти мають право зменшувати розміри **лише тих доплат і надбавок**, які встановлені нормативними актами у **граничних** розмірах або мають **необов'язковий** характер (за складність, напруженість, за виконання особливо важливої роботи, за престижність праці тощо) і розмір яких залежить від наявного фонду заробітної плати, затвердженого у кошторисі.

Міністерство рекомендує керівникам департаментів (управлінь) освіти і науки переглянути свої рішення про зменшення розмірів надбавок і доплат педагогічним працівникам закладів освіти у квітні місяці, зокрема тих, що

встановлюються за додаткову роботу (класне керівництво, перевірку навчальних робіт тощо).

З текстом листа МОН від 25.04.2022 № 1/4444-22 можна ознайомитись за посиланням:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-oplatu-praci-pracivnikiv-zakladiv-osviti>

Порядок оплати часу простою визначається положеннями статті 113 КЗпП України, згідно з якою час простою не з вини працівника оплачується з розрахунку **не нижче** від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові розряду (окладу). За час простою, коли виникла виробнича ситуація, небезпечна для життя чи здоров'я працівника або для людей, які його оточують, і навколишнього природного середовища не з його вини, за ним зберігається середній заробіток.

Пунктом 8.3.3 Галузевої угоди між Міністерством освіти і науки України та Профспілками працівників освіти і науки України на 2021-2025 роки, що зареєстрована в Міністерстві економіки України 16 червня 2021 року за № 12, **цю норму конкретизовано**, а саме передбачено здійснення **оплати простою** працівникам, включаючи непедагогічних та тих, які працюють за сумісництвом, не з їх вини, **в розмірі середньої заробітної плати**.

Згідно з пунктом 1.4 Галузевої Угоди положення Угоди діють безпосередньо та **поширюються на працівників** закладів освіти, які перебувають у сфері дії сторін Угоди, є **обов'язковими** для включення до **колективних договорів**, угод нижчого рівня.

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про колективні договори і угоди» положення галузевої угоди **діють безпосередньо і є обов'язковими** для всіх суб'єктів, що перебувають у сфері дії сторін, які підписали угоду.

Відповідно до статті 18 КЗпП України положення **колективного договору** є **обов'язковими як для власника** або уповноваженого ним органу, так і для **працівників**.

Статтею 14 «Діяльність профспілок» Закону України № 2136 визначено, що **професійні спілки у межах своєї діяльності повинні максимально сприяти забезпеченню обороноздатності держави та забезпечувати громадський контроль за мінімальними трудовими гарантіями**, передбаченими цим Законом.

На період воєнного стану дія окремих положень колективного договору **може бути зупинена** за ініціативою роботодавця (стаття 11 Закону № 2136).

Мінекономіки в коментарях до цієї статті Закону роз'яснює, що з метою забезпечення захисту трудових прав працівників, роботодавцю доцільно перед прийняттям такого рішення **провести відповідні консультації** зі стороною працівників та поінформувати її про прийняте рішення.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» військові адміністрації населених пунктів на відповідній території мають повноваження **скасовувати** акти виконавчих органів відповідної ради, **які не відповідають Конституції, законам України, іншим актам законодавства**,

рішенням відповідної ради, прийнятим у межах її повноважень.

Згідно зі статтею 102-1 КЗпП України працівники, які працюють за **сумісництвом**, одержують заробітну плату за фактично виконану роботу.

Згідно зі статтею 97 КЗпП України **оплата праці** працівників здійснюється в **першочерговому** порядку. Всі **інші** платежі здійснюються роботодавцем **після** виконання зобов'язань щодо оплати праці.

4. Про надання щорічних відпусток педагогічним і науково-педагогічним працівникам

- статтею 12 закону України від 15.03.2022 № 2136 «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» встановлено, що у період дії воєнного стану:

щорічна основна оплачувана відпустка надається працівникам тривалістю 24 календарні дні;

роботодавець на прохання працівника може надавати йому відпустку без збереження заробітної плати без обмеження строку, встановленого частиною першою статті 26 Закону України «Про відпустки»;

Мінекономіки роз'яснює, що якщо тривалість щорічної основної відпустки працівника становить більше 24 календарних днів, різниця днів відпустки не втрачається, а має бути надана після закінчення дії воєнного стану;

- законопроектом № 7251 від 05.04.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин», прийнятим за основу 12.05.2022 передбачено, що:

«у період дії воєнного стану надання працівнику щорічної основної відпустки за рішенням роботодавця може бути обмежено тривалістю 24 календарних дні за поточний робочий рік.

Якщо тривалість щорічної основної відпустки працівника становить більше, ніж 24 календарних дні, то надання не використаних у період дії воєнного стану днів такої відпустки переноситься на період після припинення або скасування воєнного стану.

У період дії воєнного стану роботодавець може відмовити працівнику у наданні невикористаних днів щорічної відпустки.

У разі звільнення працівника у період дії воєнного стану йому виплачується грошова компенсація відповідно до статті 24 Закону України «Про відпустки».

З текстом порівняльної таблиці, зареєстрованої в апараті Верховної Ради України за № 04-30/3-2022/94412 від 10.06.2022, з пропозиціями і поправками народних депутатів України до проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин (реєстр. № 7251), **що пропонується на друге читання**, можна ознайомитись за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1345321>

http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=74050

Частиною чотирнадцятою статті 10 Закону України «Про відпустки», який встановлює державні гарантії права на відпустки працівників, передбачено, що керівним, педагогічним працівникам, спеціалістам навчальних закладів щорічні відпустки повної тривалості у першій та наступні робочі роки надаються у період літніх канікул незалежно від часу прийняття їх на роботу.

Статтею 2 Закону «Про відпустки» встановлено, що право на відпустки забезпечується гарантованим наданням відпустки визначеної тривалості із збереженням на її період місця роботи (посади), заробітної плати (допомоги) у випадках, передбачених цим Законом.

Тобто педагогічним та іншим працівникам закладів освіти в умовах воєнного стану гарантується збереження як місця роботи, так і середнього заробітку з усіма виплатами, передбаченими законом, що має бути забезпечено відповідними органами та закладами освіти.

Щодо зайнятості працівників влітку, то дійсно статтею 12 Закону № 2136-ІХ передбачено надання працівникам щорічної основної оплачуваної відпустки у період дії воєнного стану тривалістю 24 календарні дні.

На звернення ЦК Профспілки працівників освіти і науки України 26 квітня до Комітету з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України з приводу законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» від 05.04.2022 № 7251 щодо відновлення тривалості щорічної основної відпустки педагогічним, науково-педагогічним та науковим працівникам надійшла відповідь з Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (додається). Комітет зокрема повідомляє, що законопроект № 7251 готується до розгляду у другому читанні. З метою забезпечення його належної підготовки створено робочу групу, яка на сьогодні продовжує свою діяльність.

ЦК Профспілки знову звернувся до відповідних комітетів Верховної Ради України, народних депутатів України з обґрунтуваннями та пропозиціями прискорити прийняття законопроекту, передбачивши у ньому зміни щодо надання щорічної відпустки педагогічним і науково-педагогічним працівникам у літній період встановленої законодавством тривалості до 56 календарних днів.

5. Про застосування постанови КМУ від 26 квітня 2022 р. № 481

- постанова КМУ від 26 квітня 2022 р. № 481 «Деякі питання організації роботи працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки на період воєнного стану», якою передбачено, що на період воєнного стану для працівників **суб'єктів господарювання державного сектору економіки** може запроваджуватися дистанційна робота, яка для працівників та керівників за межами України допускається лише у разі службового відрядження, оформленого в установленому порядку.

- лист МОН від 24.05.2022 № 1/5500-22, що надійшов на запит Профспілки від 29.04.2022 № 02-5/137.

З текстом листа можна ознайомитись за посиланням:

<https://pon.org.ua/novyny/9502-mon-pro-dystanciinu-robotu-pracivnykiv-zakladiv-osvity-poza-mezhamy-ukrainy.html>

Доведено листом ЦК Профспілки від 25.05.2022 № 02-8/173

Посилання на лист МЕК від 14 травня 2022 р. № 3211-07/24215-03 на адресу МОН (розміщено на сайті Профспілки 25 травня);

- лист Мінекономіки від 14 травня 2022 р. № 3211-07/24215-01 на адресу Освітнього омбудсмена (розміщено на сайті Профспілки 23 травня);

- **Реєстр (перелік) суб'єктів господарювання державного сектору економіки** (державних підприємств, їх об'єднань, дочірніх підприємств та господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків) з інформацією про суб'єкти управління розміщений на вебсайті Фонду державного майна України.

З реєстром можна ознайомитись за посиланням:

<https://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-stateproperty-Subiekti-gospodaruvannya.html>

6. Щодо призупинення дії трудового договору (тимчасове звільнення роботодавця від обов'язку забезпечувати працівників роботою і тимчасове звільнення їх від обов'язку виконувати роботу за укладеним трудовим договором) під час літніх канікул.

Частиною першою статті 13 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX, що набув чинності 24.03.2022, встановлено, що дія трудового договору може бути **призупинена** у зв'язку з військовою агресією проти України, що виключає можливість надання та виконання роботи.

За коментарем Мінекономіки України до статті 13 Закону № 2136 головною умовою для призупинення дії трудового договору є **абсолютна неможливість** надання роботодавцем та виконання працівником відповідної роботи.

З повним коментарем Мінекономіки можна ознайомитись за посиланням:

<https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=7ca63edc-a033-4a4e-a29b-9157cb5a69a2&title=KomentarMinekonomikiDoZakonuUkrainiVid15-Bereznia2022-R-2136-ikhproOrganizatsiiuTrudovikhVidnosinVUmovakhVonnogoStanu>

Водночас частиною **першою** статті 57-1 Закону України «Про освіту», працівникам закладів та установ освіти гарантується збереження місця роботи та середнього заробітку, а також інших виплат, передбачених законом.

Згідно з частиною **другою** статті 57-1 Закону України «Про освіту» забезпечення державних гарантій, визначених частиною **першою** цієї статті, в умовах воєнного стану у межах своєї компетенції здійснюють: органи виконавчої

влади, військовій адміністрації, органи місцевого самоврядування, їх представники, посадові особи (керівники, голови, начальники), органи управління (структурні підрозділи) у сфері освіти; заклади освіти, установи освіти, їх засновники.

Відповідно до частини **третьої** статті 57-1 Закону України «Про освіту» зазначені вище органи приймають у межах своєї компетенції рішення, обов'язкові до виконання на відповідній території, **для реалізації державних гарантій**, визначених **частиною першою** цієї статті, в умовах воєнного стану.

Відповідні зміни щодо забезпечення цих гарантій внесено Законом України № 2126 внесено до Закону України «Про правовий режим воєнного стану». Зокрема, частину другу статті 15 доповнено такими повноваженнями військових адміністрацій, як забезпечення в умовах воєнного стану реалізації державних гарантій, визначених законами України (пункт 44).

Наказом Міністерства освіти і науки від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» органи управління у сфері освіти місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, зокрема у підпорядкуванні яких перебувають заклади загальної середньої освіти та установи освіти, зобов'язано забезпечити та організувати оплату праці працівників закладів освіти та установ освіти незалежно від їх поточного місця проживання (**перебування**) в Україні чи за її межами, у тому числі шляхом прийняття рішення про оголошення простою у закладах освіти, що не можуть здійснювати освітню діяльність внаслідок збройної агресії російської федерації.